

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
t.a.v. de heer E. van Mierlo en mevrouw M. Overmeen
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo

Almelo, 18 september 2025

Betreft: Gevraagd advies m.b.t. Verordening Leerlingenvervoer 2025

Geachte heer Van Mierlo en mevrouw Overmeen,

Inleiding

De Adviesraad Sociaal Domein Almelo heeft uw adviesaanvraag inzake de Verordening Leerlingenvervoer 2025 met belangstelling bestudeerd. Wij geven hierbij enkele aandachtspunten mee die naar ons oordeel bijdragen aan een zorgvuldige en uitvoerbare regeling.

Algemene waardering en positionering

De verordening is herkenbaar en naar onze mening ook erg volledig, deels conform het VNG-model, en deze sluit aan op recente ontwikkelingen. Als Adviesraad vinden wij het goed dat u in het bijzonder een aantal onderwerpen expliciet heeft gemaakt, waaronder doel & reikwijdte, het onderzoeksartikel en het persoonlijk vervoersontwikkelingsplan (PVOP). Daarmee wordt maatwerk structureel ingebouwd, met ruimte voor eigentijdse oplossingen.

Tegelijkertijd merken wij op dat de verordening op sommige punten juist zó volledig en strak is geformuleerd dat deze voor inwoners het gevoel kan oproepen te “weinig ruimte latend” te zijn. Wij zien ook dat deze op onderdelen erg gedetailleerd is. Zo zijn bijvoorbeeld bepalingen over het PVOP, wachttijden, opstapplaatsen en de eigen bijdrage-tabellen uitgebreid (inclusief toelichtingen) in de verordening opgenomen, terwijl deze onderwerpen zich o.i. ook goed lenen voor uitwerking in de beleidsregels. Het nadeel is dat de verordening daardoor minder flexibel en complexer wordt. Indien mogelijk, adviseren wij om de kernprincipes en bevoegdheden (de WAT) in de verordening te laten en de praktische uitwerking (de HOE) vooral in de beleidsregels te plaatsen. Dat houdt de verordening (en de beleidsregels straks) overzichtelijk en biedt ruimte om sneller in te spelen op veranderingen.

Informatie voor ouders, leerlingen en scholen

Zoals u inmiddels weet, hechten wij er veel waarde aan dat alle betrokkenen, d.w.z. inwoners, ouders en scholen duidelijke en toegankelijke informatie krijgen. In dit verband adviseren wij de verordening en/of de beleidsregels zo vorm te geven dat ze voor ouders, scholen en consulenten als een echt gebruiksdokument functioneren. Dat betekent evt. een heldere procesplaat met stappenplan op één A4, waarin duidelijk staat wie wat moet doen, wanneer en welke stukken nodig zijn, aangevuld met een overzicht van de wettelijke termijnen.

Klachtenafhandeling en leren van signalen

Klachten en klachtafhandeling is geen onderwerp in de verordening, maar wij voelen de noodzaak om u daarover te adviseren.

De afgelopen periode is in de media, met name in de regio, veel aandacht geweest voor problemen in het leerlingenvervoer. Denk aan taxi's die te laat of helemaal niet komen opdagen, onlogische routes en kinderen die gespannen of bang raken omdat het vervoer niet betrouwbaar voelt. Ook chauffeurs geven soms aan het overzicht te verliezen. Deze signalen onderstrepen hoe belangrijk een goed functionerende klachtenafhandeling is. Wij adviseren daarom de klachtenprocedure – voor zover dat nog niet is geregeld- zo duidelijk mogelijk te maken, in deze verordening of in de beleidsregels, met vaste afspraken waar ouders en scholen op kunnen rekenen. Het helpt als er één aanspreekpunt is, een termijn waarbinnen altijd een inhoudelijke reactie volgt, en een duidelijke route wanneer een klacht niet naar tevredenheid wordt opgelost.

Bijvoorbeeld dat een consultant het dossier overneemt of dat de klacht kan worden doorgestuurd naar een onafhankelijk punt. Belangrijk vinden wij ook dat ouders altijd terugkoppeling krijgen: wat was de oorzaak van het probleem, en welke maatregel is genomen om herhaling te voorkomen. Zo wordt de klachtenprocedure niet alleen een vangnet, maar ook een middel om de kwaliteit van het vervoer structureel te verbeteren.

Daarnaast kunnen dergelijke klachten en signalen, de analyse en de maatregelen ook in een klankbordgroep (zie verder) en richting het college teruggegeven worden en wat daarmee is gedaan. Zo wordt de klachtenprocedure niet alleen een loket voor problemen, maar ook een kans om samen te leren en te verbeteren

Kind & maatwerk zichtbaar maken in het besluit

Het persoonlijk vervoersontwikkelingsplan, oftewel het PVOP (vanaf 9 jaar) is een krachtige kapstok om zelfstandigheid te stimuleren. Wij adviseren vast te leggen dat het PVOP standaard wordt opgesteld mét ouders en (waar passend) met de leerling, dat concrete doelen, termijnen en ondersteuningsstappen worden genoteerd (bijv. vervoertraining, buddy/begeleiding, e-bike). Zo wordt "maatwerk" toetsbaar en krijgt de leerling ook een stem. Dit kan wat ons betreft ook in de beleidsregels worden vastgelegd.

Voor leerlingen met blijvende, zware beperkingen vragen we expliciet ruimte voor blijvende zekerheid: niet automatisch toewerken naar minder of lichter vervoer, maar beoordelen of verandering haalbaar en verantwoord is. Een leerling met een progressieve spierziekte of een kind met ernstige meervoudige beperkingen kan immers juist gebaat zijn bij een stabiele vervoersvoorziening, in plaats van elk jaar opnieuw te moeten aantonen waarom afbouw niet kan.

In dit verband spreken wij ook onze waardering uit voor de keuze om de administratieve lasten voor ouders te verlichten. Het is verstandig dat wordt onderzocht of een vervoersvoorziening, wanneer de situatie van een leerling duidelijk stabiel is, direct voor meerdere jaren of zelfs de hele schoolperiode kan worden toegekend. Dit geeft gezinnen rust en zekerheid en voorkomt onnodige herhaling van aanvragen.

Zorgplicht ouders, eigen kracht en redelijkheid

We begrijpen de keuze om ouderverantwoordelijkheid en eigen netwerk te benadrukken. Tegelijk adviseren we om in artikel 10 (algemene bepalingen) te verduidelijken dat de toets op “eigen kracht” evenredig plaatsvindt. Dit borgt de menselijke maat en voorkomt dat gezinnen zonder reëel alternatief tussen wal en schip vallen.

Opstapplaatsen, begeleiding en veiligheid

Het is goed dat in de verordening helder is geregeld dat de gemeente een opstapplaats kan aanwijzen. Aanvullend adviseren wij vooraf goed te toetsen of een opstapplaats realistisch is. (denk aan loopafstand, verkeersveiligheid, weersomstandigheden, maar vooral ook gezinssituatie) en dat uitzonderingen laagdrempelig worden toegestaan als begeleiding aantoonbaar niet haalbaar is.

Voor een gezin met drie jonge kinderen, waarvan één in een rolstoel en de ouder zelf beperkt mobiel, is het brengen naar een centrale opstapplaats feitelijk onhaalbaar. Wij interpretern artikel 8 lid 5 van de verordening dat in zulke situaties het beleid ruimte laat om evt vervoer aan huis te bieden. Dat waarderen wij.

Volgorde van voorzieningen: duidelijk én inclusief gecommuniceerd

De volgorde (fiets → OV → aangepast vervoer → anderszins) is logisch, maar vergt heldere communicatie: wat betekent dit concreet voor ouders en scholen, welke bewijsstukken horen waar, en wanneer is “aangepast vervoer” nog steeds aangewezen (bijv. reistijd-normen, continuïteit chauffeur)?

Stage en tijdelijk verblijf: ruimte waar het moet

De verordening volgt het VNG-model bij stage en tijdelijk verblijf. Wij vragen wel extra ruimte voor passende stages. Een strikte afstandsgrens of de regel van “één adres” kan leerlingen onnodig beperken. Als de school het onderwijsbelang kan aantonen en de kosten redelijk zijn, zou vervoer mogelijk moeten blijven. Bij tijdelijk verblijf waarderen wij dat Almelo het vervoer tot maximaal zes weken vergoedt. Dit geeft kinderen rust en voorkomt extra administratieve druk voor ouders.

Financiële drempels en bijdragen

De tabellen met inkomens- en afstandsgrenzen heeft u geactualiseerd. Wij vragen om twee waarborgen. Ten eerste: geef ouders met problematische schulden altijd de mogelijkheid tot een betalingsregeling of, in bijzondere gevallen, kwijtschelding. Ten tweede: leg duidelijk uit hoe de bedragen zijn berekend en wanneer uitzonderingen gelden, bijvoorbeeld bij pleegzorg of een blijvende beperking. Dit voorkomt onnodige verwarring. Een voorbeeld: een alleenstaande ouder die net boven de inkomensgrens uitkomt, maar hoge zorgkosten heeft, kan met een betalingsregeling toch het vervoer voor het kind behouden.

Participatie & klankbordgroep (structureel)

Wij zien veel waarde in het instellen van een klankbordgroep Leerlingenvervoer Almelo, bestaande uit ouders, jongeren/ervaringsdeskundigen, scholen, vervoerders, leerplicht en het sociaal team. Deze groep kan 2 à 3 keer per schooljaar samenkomen om ervaringen te delen, de uitvoering te bespreken en verbeterpunten aan te dragen. De gezamenlijke inzichten kunnen vervolgens openbaar worden samengevat. Op deze manier ontstaat een constructieve dialoog die vertrouwen versterkt, signalen tijdig opvangt en bijdraagt aan continue verbetering.

Informatie & klachten: wat ouders, leerlingen en scholen mogen verwachten

Wij bevelen aan om tegelijk met de verordening, of de beleidsregels, een korte publieksversie (B1) en webpagina te publiceren met: stap-voor-stap aanvraag, beslistermijnen, bewijsstukken per route (fiets/OV/aangepast), PVOP-uitleg, reistijd- en opstapplaats (kaders), klachtenroute (termijnen, ontvangstbevestiging, terugkoppeling, escalatie) en veelgestelde vragen (FAQ). Dit is in lijn met good practices die we bij andere gemeenten zagen.

Conclusie verordening

Wij adviseren positief op de verordening, met bovenstaande aanvullingen op proportionaliteit (eigen kracht), de mogelijkheid om de hardheidsclausule toe te kunnen passen, participatie en uitleg in begrijpelijke taal. Daarmee borgen we dat het inhoudelijk klopt én als maatwerk voelt voor gezinnen.

Met vriendelijke groet,
Adviesraad Sociaal Domein Almelo

Met vriendelijke groet,

Mehmet Yelegen
Voorzitter

Rita ter Hedde
Secretaris